

МОДЕЛЬ ДИНАМІЧНОСТІ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Жилякова О.В., Іванюта О.М.

*Харківський державний університет харчування та торгівлі,
м. Харків*

Вивчення літератури з питань стратегічного управління підприємством показало, що у колі сучасних економічних досліджень для характеристики зовнішнього середовища досить часто застосовується поняття «турбулентність», «невизначеність» та «динамічність». Вважаємо, що дані категорії за своїм змістом не є однозначними та потребують уточнення.

Варто зазначити, що загальними ознаками динамічності зовнішнього середовища є інтенсивність, швидкість настання тієї або іншої події, частота та ступінь взаємодії факторів. Інтенсивність впливу залежить не тільки від зовнішнього середовища, але й від спроможності об'єкта протистояти негативному впливу факторів оточення, нейтралізувати його, адаптуватись до умов. Тобто, в цілому «динамізм зовнішнього середовища» представляє собою функцію частоти, з якою відбуваються зміни у внутрішніх та зовнішніх процесах підприємства.

Отже, зважаючи на визначені ознаки динамічності зовнішнього середовища, вважаємо, що при формуванні антикризової стратегії підприємства роздрібної торгівлі повинні бути враховані три найважливіші характеристики: ступінь звичності змін (очікувані, неочікувані); темп змін порівняно з реакцією підприємства (повільний, швидкий); можливість прогнозування майбутнього (за аналогією з минулим, часткова, скрутна). Зростання рівня динамічності зовнішнього середовища ускладнює прийняття управлінських рішень, оскільки визначається інтенсивністю (частотою) зміни факторів зовнішнього середовища, швидкістю (темпом) їх зміни та ступенем змінюваності, що можна представити у вигляді наступної моделі:

$$DZS = \{FZS, WZS, RZS\}$$

де DZS – динамічність зовнішнього середовища;

FZS – інтенсивність (частота) зміни факторів зовнішнього середовища;

WZS – швидкість (темп) зміни факторів зовнішнього середовища;

RZS – ступінь мінливості факторів зовнішнього середовища.

Зважаючи на недетермінованість змін кожного з компонентів представленої моделі, можна стверджувати, що невизначеність зовнішнього середовища зростає зі зростанням динамічності або ж з ускладненням його умов, що підвищує ймовірність ризиків провалу антикризової стратегії підприємства роздрібної торгівлі і ускладнює розрахунок витрат, які пов'язані із альтернативними стратегічними напрямками. Слід зауважити, що комплексність, інваріантність факторів зовнішнього середовища, їх причинні взаємодії, хаотичність зміни та швидкість руху породжують виникнення процесів турбулентності, вдале маневрування якими відкриває нові можливості розвитку для підприємств роздрібної торгівлі.